

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

10.9.2013

B7-0415/2013

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Olukord Egiptuses
(2013/2820(RSP))

**Willy Meyer, Marie-Christine Vergiat, Jacky Hénin, Sabine Lösing,
Sabine Wils, Patrick Le Hyaric, Younous Omarjee, Paul Murphy**
fraktsiooni GUE/NGL nimel

B7-0415/2013

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Egiptuses
(2013/2820(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Egiptuse kohta, eriti 16. veebruari 2012. aasta resolutsiooni hiljutiste sündmuste kohta Egiptuses¹, 15. märtsi 2012. aasta resolutsiooni Siinai inimkaubanduse, eelkõige Solomon W. juhtumi kohta², 14. märtsi 2013. aasta resolutsiooni olukorra kohta Egiptuses³ ja 4. juuli 2013. aasta resolutsiooni kriisi kohta Egiptuses⁴,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta⁵,
- võttes arvesse 2007. aasta ELi–Egiptuse tegevuskava ning ELi ja Egiptuse assotsieerimislepingut, mis jõustus 1. juunil 2004. aastal,
- võttes arvesse Euroopa naabruspoliitika (ENP) paketti alates 2004. aastast ja eelkõige komisjoni 20. märtsi 2013. aasta eduaruannet selle rakendamise kohta,
- võttes arvesse USA riigisekretäri ja ELi kõrge esindaja 7. augusti 2013. aasta ühisavaldust Egiptuse kohta ning ELi kõrge esindaja Catherine Ashton 16. augusti 2013. aasta ja 6. septembri 2013. aasta avaldusi ning tema 29. ja 30. juulil 2013. aastal toimunud visiiti Egiptusesse,
- võttes arvesse nõukogu 27. veebruari 2012. aasta, 25. juuni 2012. aasta, 19. novembri 2012. aasta, 10. detsembri 2012. aasta, 22. juuli 2013. aasta ja 21. augusti 2013. aasta järeldusi Egiptuse kohta ning 31. jaanuari 2013. aasta järeldusi, milles käsitletakse ELi toetust jätkusuutlikele muutustele üleminekuühiskondades, ja 8. veebruari 2013. aasta järeldusi araabia kevade kohta,
- võttes arvesse komisjoni 8. veebruari 2013. aasta märgukirja „ELi vastus araabia kevadele. Olukord kaks aastat hiljem”,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni pressiesindaja 5. juunil, 3. ja 27. juulil ning 14., 17 ja 19. augustil 2013. aastal tehtud avaldusi Egiptuse kohta,
- võttes arvesse 1966. aastal vastu võetud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, millega Egiptus on ühinenud,
- võttes arvesse 1948. aastal vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni,

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0064.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0092.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0095.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0333.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0576.

- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et 30. juunil 2013. aastal nõudsid mitu miljonit meelevaldajat üle kogu Egiptuse president Morsi tagasiastumist ning see on suurim meelevaldus pärast 2011. aasta revolutsiooni, mille käigus kõrvaldati ametist Hosni Mubarak; arvestades, et vaatamata sellele, et meelevaldused olid valdavalt rahumeelsed, sai kogu riigis nendes surma mitukümmend inimest ja vigastada sadu inimesi;
 - B. arvestades, et üle 80 miljoni elanikuga on Egiptus suurima rahvaarvuga araabia riik ning on Vahemere lõunakalda riikide seas määrava tähtsusega; arvestades, et Egiptuse poliitilisel, majanduslikul ja sotsiaalsel arengul on oluline mõju kogu piirkonnas ja kaugemalgi;
 - C. arvestades, et edumeelsed liberaalsed ja ilmalikud opositsioonirühmitused toetasid Tamarodi liikumise petitsiooni, milles nõutakse uute valimiste korraldamist; arvestades, et väidete kohaselt on petitsioonile alla kirjutanud üle 22 miljoni inimese; arvestades, et Morsi osutus valituks 13 miljoni häälega;
 - D. arvestades, et Morsi vastu korraldatud meelevalduste lained on korduvalt kujunenud surmajuhtumitega lõppenud kokkupõrgeteks ja mässuks; arvestades, et inimesed läksid tänavale meelt avaldama, sest olukord riigis ei ole Moslemi Vennaskonna juhtimise all paranenud, vaid hoopis halvenenud; arvestades, et president Morsi ametiajal on inflatsioon ja töötus suurenenud; arvestades, et 2012. aastal toimus kogu Egiptuses enam kui 3400 meelevaldust (enamik neist streigid ja seisakud), mille ajendiks olid majanduslikud ja sotsiaalsed probleemid;
 - E. arvestades, et Egiptuse relvajõud andsid oma 1. juuli 2013. aasta avalduses Egiptuse poliitilistele jõududele 48 tundi rahva nõudmiste täitmiseks, lubades vastasel juhul sekkuda; arvestades, et oma 14. juuli 2013. aasta avalduses tagandas Egiptuse sõjavägi president Mohamed Morsi ja teatas põhiseaduse kehtimise peatamisest, võimu üleminekust konstitutsioonikohtu esimehele kuni ennetähtaegsete presidendivalimisteni, millele järgnevad parlamendivalimised, ning koalitsioonivalitsuse ja põhiseaduse muudatusi käsitleva komisjoni moodustamisest;
 - F. arvestades, et Egiptuse sõjavägi ja politsei ajasid jõuga laiali Rabaa ja Nahda protestilaagrid ning tapsid sadu Moslemi Vennaskonna toetajaid; arvestades, et riigis kuulutati välja erakorraline olukord;
 - G. arvestades, et endine diktaator Hosni Mubarak vabastati 22. augustil 2013. aastal vanglast; arvestades, et ametist kõrvaldatud president Mohamed Morsi vahistati süüdistatuna koostöös Hamasiga politseijaoskondade rünnakute ja vanglast põgenemiste korraldamises 2011. aasta alguses Mubaraki vastase ülestõusu ajal;
 - H. arvestades, et Egiptuse julgeolekujõud on samuti vahistanud Moslemi Vennaskonna ülemjuhataja Mohammed Badie ja teised liikumise juhid; arvestades, et Egiptuse sõjaväe toetatud valitsusel on kavas keelustada *de facto* peaministri Hazem el Beblawi ettepanekul Moslemi Vennaskonna tegevus;
 - I. arvestades, et pärast sõjalist riigipööret ja Morsi toetajate vägivaldset mahasurumist on

olukord kiiresti halvenenud, usurühmade rünnakud on sagenenud ning ilmnunud on märgatavaid kodusõja tunnuseid;

- J. arvestades, et 19. augustil 2013. aastal sai Siinai poolsaarel toimunud rünnakus surma 24 Egiptuse sõdurit; arvestades, et 5. septembril 2013. aastal tegi islamirühmitus Kairos ebaõnnestunud katse mõrvata siseminister Mohamed Ibrahim; arvestades, et 7. septembril 2013. aastal korraldas Egiptuse sõjavägi suure operatsiooni Põhja-Siinais, tappes või haavates vähemalt 30 inimest, keda nad arvasid süüdi olevat julgeolekujõududele korraldatud rünnakutes;
 - K. arvestades, et praeguseks on möödunud kaks ja pool aastat Hosni Mubaraki tagasiastumisest, millele eelnesid Tahriri väljakul toimunud massimeeleavaldused ja kogu Egiptust haaranud ülestõus, mille käigus nõuti riigi poliitilise, majandus- ja sotsiaalsüsteemi põhjalikku reformimist, korrupsiooni kaotamist, täielikku vabadust, tõelist demokraatiat, inimõiguste austamist ja paremaid elutingimusi;
1. mõistab hukka sõjalise riigipöörde ja Egiptuse sõjaväe jõhkrad repressioonid; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et Kairos ja mujal Egiptuses on inimesi surma ja haavata saanud ning tekitatud purustusi; avaldab kahetsust, et Egiptuse sõjaväe lubadustest anda sõnaõigus Egiptuse rahvale on saanud vägivallateod Egiptuse kodanike vaikima sundimiseks;
 2. kordab veel kord oma seisukohta, et Egiptuse sõjaväe juhid ja kindralid ei suuda teha midagi meelevaldajate õigustatud nõudmiste täitmiseks, kuna sõjaväe juhtkonnal on Egiptuses võimas majanduslik positsioon ning nad esindavad majanduslikke ja poliitilisi huve, mis erinevad sotsiaalset õiglust ja kõrgemat elatustaset nõudvate tööliste, vaeste ja noorte huvidest;
 3. nõuab vägivalda lõpetamist Egiptuses, sest konflikt või muutuda kodusõjaks; nõuab ennetähtaegsete parlamendivalimiste korraldamist, et Egiptus võiks taas pöörduda demokraatia teele;
 4. kordab taas, et toetab Egiptuse rahva nõudmisi vabaduse, inimväärikuse, sotsiaalse õigluse, tõelise demokraatia, inimõiguste järgimise, paremate elutingimuste ja ilmaliku riigi osas ning eeskätt nõudmisi, mis on seotud palkade tõstmisega vastavalt hinnatõusule, eluasemega, tervishoiuga ja töökohtade loomisega;
 5. juhib tähelepanu asjaolule, et president Morsi ja Moslemi Vennaskond on tegelikult võtnud üle tagandatud Hosni Mubaraki rolli, sest nad ei suuda ellu viia reforme, vaid püüavad selle asemel kehtestada religioonil põhinevat konservatiivsemat süsteemi; peab siiski väga muret tekitavaks ettepanekut lugeda Moslemi Vennaskond ebaseaduslikuks, sest see suurendaks vägivalda ja tõenäoliselt tähendaks see demokraatlike õiguste üldist piiramist Egiptuses;
 6. rõhutab, et Egiptuse tulevik peab sõltuma Egiptuse rahva tahtest ning välisjõud ei tohi sellesse sekkuda; on vastu igasugusele imperialistlikule välissekkumisele eeskätt USA, Iisraeli või Saudi Araabia poolt; on veendunud, et ei Egiptuse sõjaväe osalemine ega endise Mubaraki režiimi elementide tagasitulek või tähenda sammu Egiptuse rahva õigustatud püüdluste lahendamise poole;

7. nõuab sõltumatu ja erapooletu uurimiskomisjoni moodustamist, et uurida Mubarak'i režiimi ajal, Morsi valitsusajal ja sõjalise riigipöörde järel toime pandud inimõiguste rikkumisi, kaasa arvatud kohtuväliste hukkamiste ja omavolilise vahistamise juhud, ning selles eest vastutavate isikute kindlaks tegemist ja vajaduse korral kohtu alla andmist ning hüvitiste määramist ohvritele ja nende perekondadele;
8. mõistab hukka ELi ja mõne liikmesriigi valitsuse aastakümneid kestnud toetuse eelkõige Hosni Mubarak'i režiimile; kordab, et ELi ja iga Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigi vahelised majanduslikud, poliitilised, sotsiaalsed, kultuurilised ja kõik muud suhted peavad põhinema võrdsel kohtlemisel, mittesekkumisel, solidaarsusel, dialoogil ning iga riigi konkreetsete eripärade ja omaduste austamisel;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Vahemere Liidu parlamentaarsele assambleele, Aafrika Liidule ning Egiptuse valitsusele ja parlamendile.